

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดแนวทางและขั้นตอนที่สำคัญในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ของการศึกษา ผู้วิจัยเลือกทำวิจัยและเก็บข้อมูลจากจุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็ก ตำบลหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด
2. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย แนวทางการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษานี้จะเป็นวิธีวิทยาที่จะใช้ในการศึกษาถึงผลกระทบและการรับรู้ของชุมชนท้องถิ่นที่มีต่อกระบวนการดำเนินการความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อไปใช้เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและพัฒนาศักยภาพการทำงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัย จะทำการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1) การศึกษาเอกสารเอกสารที่จะใช้ในงานวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ การศึกษาทั้ง เอกสารขั้นต้น (Primary Data) และเอกสารชั้นรอง (Secondary Data) ทั้งเพื่อที่จะใช้เอกสารดังกล่าววิเคราะห์ให้เห็นถึงบริบทพื้นฐานทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตภายในชุมชนท้องถิ่นและเกี่ยวเนื่องกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างชายแดน

2) การสัมภาษณ์ประวัติศาสตร์บอกเล่า (Oral History) เพื่อศึกษาความทรงจำในอดีตของผู้คนในชุมชน การสัมภาษณ์ในลักษณะนี้จะเป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาอ้างอิงและอธิบายในประเด็นต่าง ๆ ของงานวิจัยโดยผู้วิจัยใช้วิธีการเข้าไปหาข้อมูลในพื้นที่ (Field Research) ทั้งนี้เพื่อที่จะศึกษาประวัติศาสตร์ของชุมชนจากคนในชุมชน อันจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการวิเคราะห์ถึงความร่วมมือทางการค้า ไทย-กัมพูชา กรณีศึกษา ตราด-เกาะกง

3) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Dept Interviews) จากผู้ที่สามารถให้ข้อมูลหลัก (Key-Informants) การกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักจะใช้เทคนิคการเก็บตัวอย่างในเชิงคุณภาพ คือ การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักโดยพิจารณาจากลักษณะของการมีข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและกระบวนการสัมภาษณ์จนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว (Data Satiation)

2. การตรวจสอบข้อมูลสำหรับการตรวจสอบข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลตามหลักการของการวิจัยในเชิงคุณภาพ คือ การใช้หลักการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) โดยมีวิธีการตรวจสอบดังต่อไปนี้ (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2552; ชาย โพธิสิตา, 2549)

- การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ โดยวิธีการที่ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการตรวจสอบด้านข้อมูล คือ

(ก) วิธีการตรวจสอบด้านแหล่งเวลากว่าคือ เป็นการตรวจสอบข้อมูลในช่วงเวลาที่ต่างกันเพื่อที่จะทำให้ทราบว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

(ข) วิธีการตรวจสอบด้านสถานที่จะเป็นการตรวจสอบในลักษณะที่ว่าหากข้อมูลที่ได้รับได้รับจากต่างสถานที่ ข้อมูลเหล่านั้นจะมีลักษณะอย่างไรบ้าง

(ค) วิธีการตรวจสอบด้านบุคคลจะเป็นการตรวจสอบว่าถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลที่ได้รับในประเด็นเดียวกันจะมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าวิจัย มาจัดกระทำให้เป็นระบบและหาความหมาย แยกแยะองค์ประกอบ รวมทั้งเชื่อมโยงและหาความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อที่จะนำไปสู่การตีความ (Hermeneutic) ซึ่งจะเป็นการทำความเข้าใจต่อการดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนที่เป็นกรณีศึกษา (ชยันต์ วรรณะภูติ, 2537)